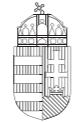

Elérhetőségeink:

Városi Múzeum és Fotógaléria
8400 Ajka, Szabadság tér 4. (Templomdomb)
Telefon: 88 312 612

SZÉCHENYI 2020

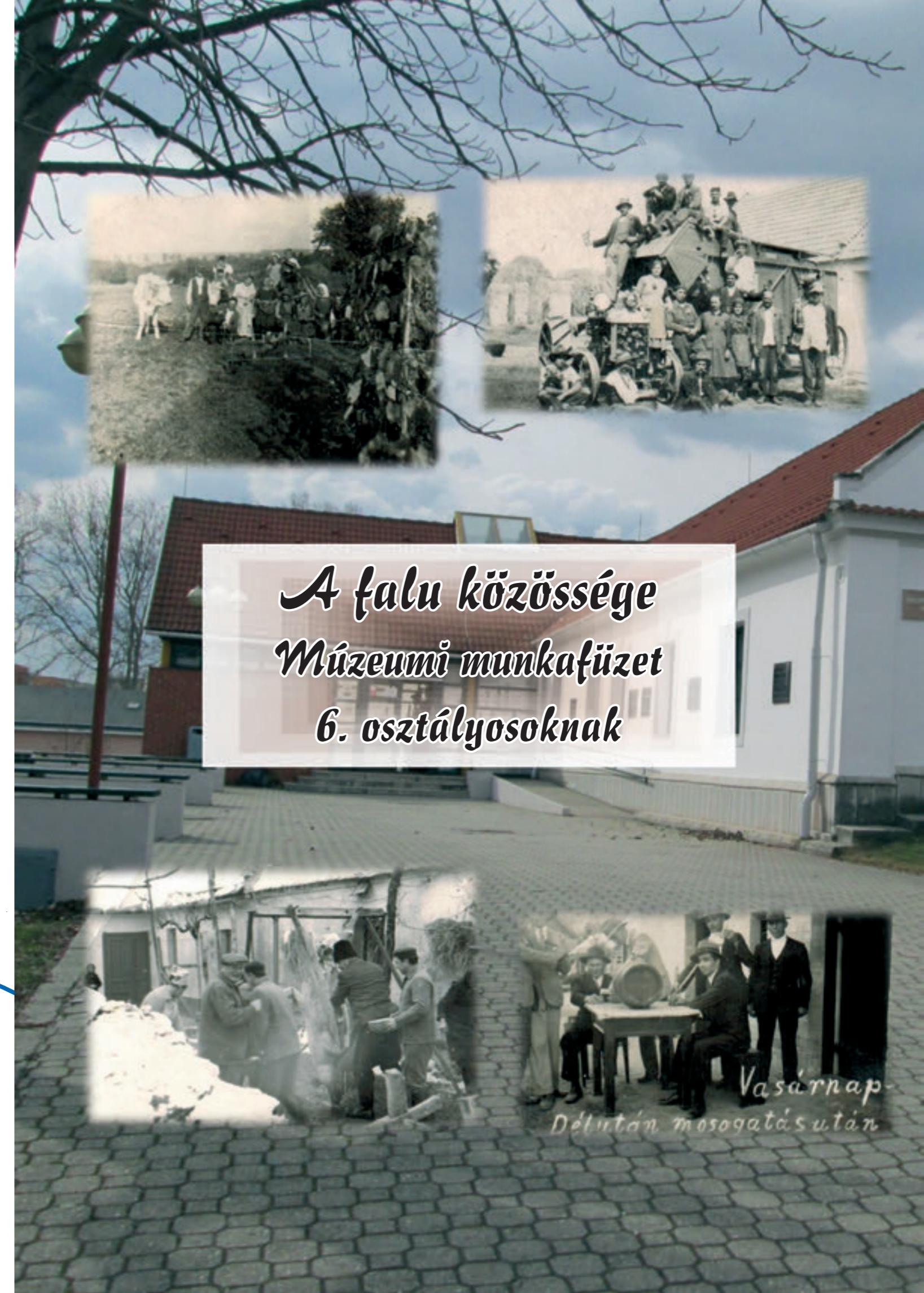

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

*A falu közössége
Múzeumi munkafüzet
6. osztályosoknak*

Összeállította:
Angermayer Judit
muzeológus

Kiadja:
Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidőközpont, Ajka
2015

A munkafüzet a TÁMOP-3.2.8.B-12/1-2012-0043. projekt keretében,
az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával jött létre.

Tartalom

I. A paraszti gazdálkodás	4
II. Közös munkák	8
III. Iparosok a faluban.....	12
IV. Ünnepi alkalmak	16
V. A közösség írott és íratlan szabályai	20
Dalaink	24
Kislexikon	27

I. A paraszti gazdálkodás

A gazdálkodó ember mindig szoros kölcsönhatásban élt környezetével. A föld megművelése során minden időben szem előtt tartotta és tisztelte a természet törvényeit. A harmonikus egyensúly megtartásával emberi szükségletei kielégítésére törekedett.

Munkája során minden időben tervszerűen cselekedett. Gazdálkodása során a javak előállításáról, megtermeléséről, majd feldolgozásáról, felhasználásáról és értékesítéséről gondoskodott.

- 1) „A parasztgazdaság célja első sorban az egész család önellátása, munkaerejének, állatállományának, eszközeinek újratermelése, és csak másodsorban az áratermelés.” – írja a Magyar Néprajzi Lexikon.

Mit jelent az újratermelés a fenti vonatkozásban?

- 2) A gazdaság munkáit a gazda irányította és hangolta össze, ugyanakkor voltak olyan munkafolyamatok, melyeket a természet „diktált”, s annak megfelelően az évszázadok során állandósultak. A napi rendben ilyen volt a korai kelés, majd az állatok ellátása. Az ebédet a gazdaasszonyak már 11 órára el kellett készíteni, hogy mire elhúzzák a levesnótát, ki is tudja vinni a mezőn dolgozóknak.

Mi volt az a levesnótá?

Napjában többször is szolt még a harang. Mikor?

- 3) Este, miután a legelőről hazaért a tehéncsorda, még egy fontos feladat várt a gazdaasszonyra. Mi volt ez?
-

- 4) Heti rendszerességgel is ismétlődtek olyan feladatok, melyekre meghatározott napokon került sor. Ilyen volt országszerte a hétfői mosás, vagy a szombati kenyérsütés. Figyelembe vették az úgy nevezett dologtiltó napokat, melyek elsősorban ünnepek, nevezetes alkalmak voltak, s a méltó megünneplésre összpontosítottak. A vasárnap szigorúan dologtiltó nap volt, ilyenkor a testi és lelki megújulás ideje volt. Milyen mosászert használtak elődeink?
-

Hogyan zajlott a nagymosás?

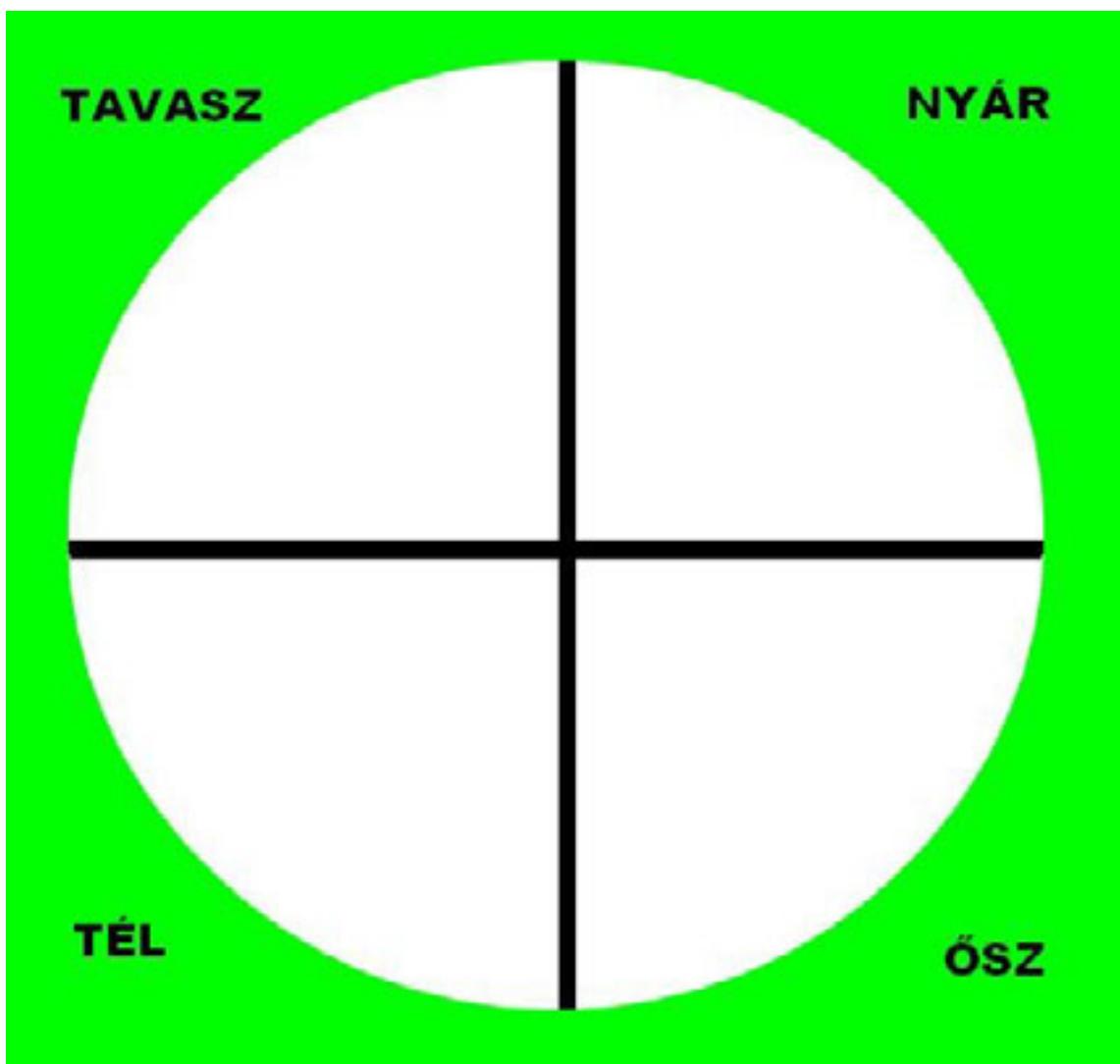

- 5) Nemcsak a házban és ház körül végzett munkák ismétlődtek szabályos időközönként, hanem a természet körforgásával a mezei munkák is évente meghatározott ritmusba vissza-vissza tértek.

Írd a megfelelő évszakhoz a felsorolásban szereplő tennivalókat!

Vetés, Aratás, Szerszámok javítása, Gyümölcsök szedése, Kukoricafosztás, Disznóvágás, Kapálás, Cséplés, Fonás, Szövés, Szántás, Palántázás, Szüret, Tollfosztás

- 6) A gazdálkodás fontos jellemzője az adott természeti környezet, a felszíni forma, a fekvés. A Bakony vidékén kevésbé volt jelentős a földművelés, ugyanakkor az állattartás kapott nagyobb szerepet, valamint előtérbe kerültek a táj lehetőségeit kihasználó egyéb tevékenységek: gyűjtögetés, erdőművelés,fafaragás, fuvarozás, mészégetés, szénégetés, idénymunkák: summásság, aratás, szőlőművelés.
- A fenti munkalehetőségek közül például Várpalota környéke híres volt meszeseiről. A képen egy égetett meszet szállító szekeret látsz.
- Hova szállították azt a környékről? _____
- Mire használták a meszet? _____
-

- 7) A múzeumunkban a faszerelés eszközei között látsz egy szénégető boksáról készített fotót. Mit készítettek alatta? _____
- Mire használják azt napjainkban?
-

- 8) A Bakony jellegzetes fái a tölgy és a bükk. Több fával dolgozó mester is ezek megmunkálásából élt. Sorolj fel ilyen szakmákat!
-
-

- 9) Ügyes kezű fafaragók és általuk fafaragások is születtek ezen a környéken. A mi vidékünkön az úgy nevezett spanyolozás volt a legkedveltebb díszítési mód.
- Hogyan készült ez a technika?
-

Mi volt az a spanyolviasz? _____

- 10) Az erdők és a mezők sok vadon termő növényt adtak és ma is adnak az itt élőknek. Kora tavasszal például C-vitamin tartalma miatt szedték a mezei sóskát, a csalánt, a gyermekláncfűvet, a martilaput. Főzeléket, vagy mártást készítettek belőle. A képen látható növényekből lekvár, szörp készült, valamint teának használták azok megszárított virágát, termését.
- Írd alá a nevüket!

- 11) A gombák változatos kínálata is jellemzi környékünket.
Sorolj fel néhány általad is ismert ehető gombafajtát!
-

Mit készíthetünk belőlük?

- 12) A gyógynövények gazdag tára mellett több féle fűszernövény is szedtek, melyeket az ételek ízesítésére használtak. Ilyen volt a **kakukkfű**, a **rozmarin** és a **sáfrány**.
Húzd a megfelelő képhez a **neviüköt**!

II. Közös munkák

A közös (társas) munkák elvégzésére a közösség kisebb nagyobb létszámú munkacsoportot hozott létre legtöbbször azért, hogy a tevékenykedést meggyorsítsák. Létrejöhetett gazdasági szükségletből, de szórakozási vagy rituális célból is.

A közös munkák során a résztvevők kölcsönösen, ellenszolgáltatás nélkül segítik egymást. A munkák végén áldomásra és ünnepségre került sor.

- 1) Országszerte általánosan elterjedt az építkezéseken való közös munka. Ez nem csak a lakóházak és gazdasági épületek készítésére vonatkozott, hanem a közösségi épületek: például templomok, iskolák, községházak, hidak, postaállomások vagy tűzoltószertárak építésére is. Az alapanyag összehordása, alapozás, majd a falak felhúzása és a tetőszerkezet felrakása következett.
Az ünnepi bokrétát az elkészült falazat tetejére tüzték.
Teljes befejezés után, házszentelővel ünnepeltek.
A kép a tósokberéndi iskola alapozásakor készült.
Milyen szerszámokat, eszközöket használtak? _____

Mire kellett az ökrösszekér? _____

- 2) A mezőgazdasági munkák legtöbbje közös összefogással zajlott: például a szénagyűjtés, a trágyahordás, a cséplés, a nyomtatás, a krumpli és a kukorica betakarítása, a kender és a len feldolgozása.

A képen kapásokat látsz.

Melyek a kapás növényeink? _____

Mi a kapálás célja? _____

- 3) Nyáron a legnagyobb összedolgozást igénylő munka az aratás volt. A kisfilmen sarlós aratás látható.

Milyen szerszámok, eszközök kellettek hozzá?

Hogyan készült a kéve?

Miért kötözték össze?

A domboldalakon csak sarlóval tudtak aratni. Miért?

- 4) Az őszi betakarítás legjelesebbje a szőlőszüret. A képen szüretelő csoportot látsz.

Rajzold le a szüret szerszámait, eszközeit. (Segít múzeumunk kiállítása is.)

- 5) A közösen végzett munkák egy része a terület megnövekedése miatt idővel az igaerőt vagy a hatékonyabb gépi segítséget is igénybe vette.
Milyen munka zajlik a képen?
-

A múzeumban az arató eszközök között keresd meg a kézi cséplésről készült fotót.
Milyen eszközzel dolgoztak?

Mire használták a kézzel csépelt gabona szalmáját?

- 6) Előfordultak olyan összedolgozást, összefogást igénylő események is, mikor a baj, vagy veszélyelhárítás volt a cél pl.: árvíz vagy tűzvész esetén.
Nyáron, főképpen aratás idején a legmagasabb helyről, leggyakrabban a templom tornyából figyelték a megbízottak (az úgynevezett tűzörök) a határt. Tűz esetén a falu szertárából vitték a szükséges felszereléseket.
A képen a múzeumi fecskendőkocsi hasonmását látod.

Hogyan működött?

Hogyan lehet még a tüzet megfékezni?

- 7) A kukoricafosztó, a tollfosztó és vele együtt szinte minden közösen végzett munka a résztvevők megvendégelésével és mulattsággal zárult.

A kép segítségével tollfosztóban járhatunk.

Milyen állatok tollát fosztották le a tollszárról?

Hova került a megtisztított toll?

- 8) Különleges téli munkának számított a disznóölés, amelyen a családtagok mellett rokonok és szomszédok is segédkeztek.

Mi volt a disznótor? _____

Milyen finomságok készültek a hús feldolgozásakor?

- 9) „A Dunántúl nyugati részében a lányok szőlőőrzéséből a munka már csaknem teljesen hiányzott. A szőlő érésének kezdetén a lányok a szőlőkbe vonultak, és kiabálással, nótával riasztották a madarakat. A nóták között gyakran párosító dalok is elhangzottak, amit a közelben hallgatózó legények szívesen vettek, hiszen ebből kiderült, hogy melyik lánynak kihez húz a szíve.” - olvashatjuk a Magyar Néprajz című összefoglalásban.

Milyen madarak ellen kellett főképpen védekezni? _____

Mivel lehetett még elheszegetni őket?

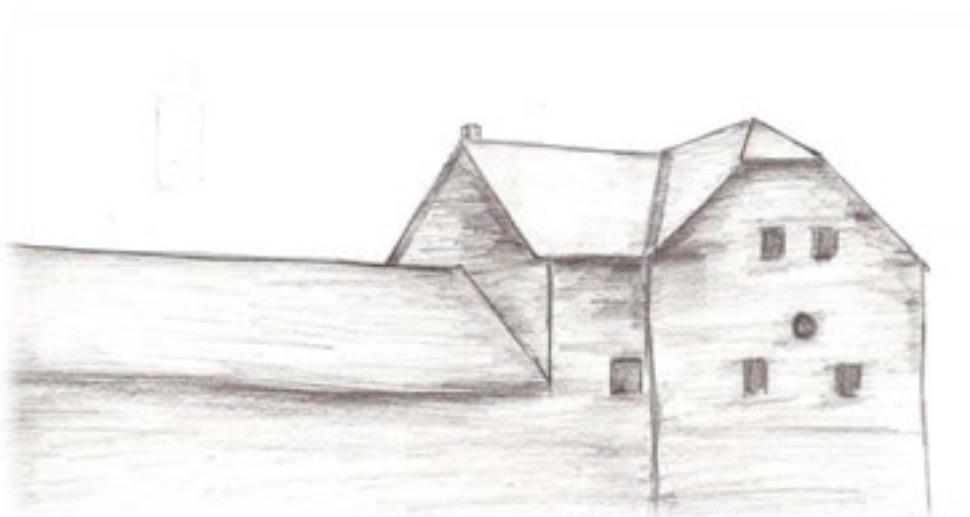

III. Iparosok a faluban

**A falusi iparosok a paraszti életformához szükséges termékek előállítói voltak.
A paraszti társadalomban a földművelők és a falusi értelmiség között
helyezkedtek el életmódjuk szerint.
Termékeik és életvitelük által közvetítők voltak a polgárság és a parasztság
között.**

- 1) Az iparosok munkájukkal, felszerelésükkel egy közösség szolgálatában álltak.
A képen látható vízimalom egyik legfőbb alkatrésze hiányzik. Pótold!

Milyen energia működtethette a malmokat?

Kik voltak a faragómolnárok?

Miből volt a malomkő?

- 2) Az iparosok általában saját házukban alakították ki műhelyüket. Így történt ez a képen látható cipész esetében is.
Milyen szerszámokkal dolgozott?
-

Mire kellettek a fa szegek? _____

- 3) Sorold fel az anyagok után, melyik szakma dolgozott belőlük!

Fa: _____
_____

Fém: _____
_____

Bőr: _____
_____

- 4) Kösd össze a mesterséget a megmunkált anyaggal!

gyertyamártó	nemez
fazekas	viasz
kötélverő	szalma
kalapos	agyag
kaskötő	kender

- 5) A malom kapcsán már találkoztunk feldolgozó mesterségekkel. Ilyen volt a molnár, aki a gabona megőrlésével lisztet készít. Az állati eredetű alapanyagokkal foglalkozó mesterségek a következők: böllér, mészáros, hentes.

Melyikük mit csinált?

Böllér: _____

Mészáros: _____

Hentes: _____

- 6) A legtöbb használati tárgyat a fazekasok adták ki kezüköböl, de foglalkoztak dísztárgyak készítésével is.

Sorolj fel használati cserépedényeket!

Nevezz meg néhány olyan dísztárgyat, ami agyagból készült?

Miért volt szükség a kiégetésre?

Hogyan díszítették a kiégetett tárgyakat?

- 7) A falusi ipari tevékenység egy része házi keretek között maradt (pl.: szövés-fonás, famegmunkálás), más részét párhuzamosan önálló foglalkozásként is üzték (pl.: takács, bőrmegmunkálás). Voltak azonban a középkortól olyan hivatásos iparágak is, melyeket specialisták végeztek (pl.: fazekas, kovács, molnár...). Ez utóbbi hivatásos iparosok szakmájuk és érdekeik védelmében céhekbe tömörültek.

A múzeumban is több céhes emléket látunk. Keresd meg őket, és írd le, hogy mely céheké volt!

Zászló: _____

Korsó: _____

Pecsétnyomó: _____

Artikulus: _____

Céhbehívó tábla: _____

- 8) E szék tulajdonosának különleges szerepe volt minden faluban.

Mi volt az ő foglalkozása és milyen feladatai voltak?

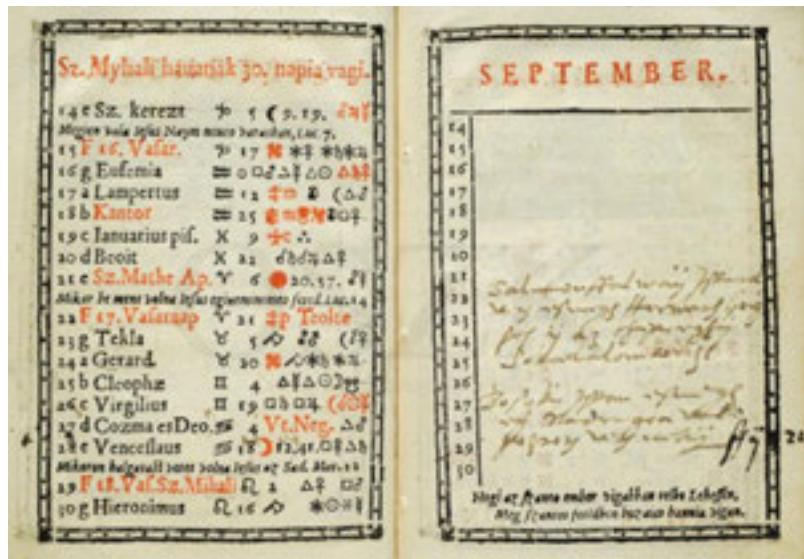

IV. Ünnepi alkalmak

A hétköznapi munkarend megszakításaként a közösség összetartozását erősítő ünnepi cselekmények kerülnek bizonyos időszakokban vagy napokon előtérbe. Létrejöttük egyidős az emberiséggel és minden emberi kultúra gyakorolja. Napjainkig legismertebb csoportjai: a naptári ünnepek, az emberi élet fordulói, és a gazdasági ünnepek.

- 1) Az időszámítás, a naptárkészítés fejlődésével párhuzamosan alakultak ki a naptári ünnepek. A XV-XVI. század fordulójára jelentek meg az első, teljes évre szóló naptárak, melyek később számos információval bővültek: elsősorban a minden nap éléthez kapcsolódó hasznos tanácsokkal, de – a kor szellemiségenek megfelelően – a szentek felsorolásával, egyházi ünnepekkel, és asztrológiai jellegű jóslásokkal. Ezt a kibővített naptárat nevezzük kalendáriumnak, mely szinte minden család otthonában ott volt. Ebbe a gazda írt feljegyzéseket a családjáról és a gazdaságáról. A földműveléshez kapcsolódó jóslások is ebben szerepeltek.

Sorolj fel néhányat!

- 2) A naptári ünnepek további csoportokra oszthatók: egyházi ünnepek; farsangi ünnepek és politikai-, társadalmi-, és emlékünnepek.

Karácsony	EGYHÁZI	Anyák napja
Május 1.		Busójárás
Szent Iván nap	FARSANGI	Augusztus 20.
Pünkösdi		Húsvét
Húshagyó kedd	POLITIKAI, TÁRSADALMI, EMLÉKÜNNEP	Álarcos bál
Március 15.		Miklós nap

Karikázd be azt, amelyik több csoporthoz is tartozik!

- 3) Egy-egy településnek különleges ünnepi formája az úgynevezett fogadott ünnepe, melyen többnyire valamilyen katasztrófától való megszabadulásról emlékeznek meg. Ugyancsak helyi ünnep a búcsú, aminek az időpontját annak a szentnek a neve napja határozott meg, akinek a nevére keresztelték a templomot. Erre az ünnepre igyekeztek a távolabbi élő falubeliek is hazamenni, hogy együtt lehessen a család, együtt ünnepelhessen, szórakozhasson.
 Milyen szórakozási lehetőségek voltak?
-
-

- 4) Ugyancsak a kalendáriumban voltak feljegyezve a nagyobb vásárok dátumai is. A vásár szóból származik a vasárnap, mely a vásár napját jelölte. Több településünk is jelzi ezek helyét, melyek fekvésükönél adódóan biztosították a megfelelő cserét és a hiányok pótlását egy-egy ilyen alkalommal.

A vásárok résztvevői közül soroltunk fel néhányat.

Kik voltak ők?

Kofa: _____

Kupec: _____

Laci konyhás: _____

Mézes bábos: _____

Tőzsér: _____

- 5) „Népi szólás szerint az életnek három szüksége van. Első szükség a születés, második szükség a házasság, a harmadik szükség a temetés. De régen bizonyára volt egy negyedik szükség is: a serdült fölavatása.” – írja Viski Károly, a Magyarság Néprajzában.

A képen egy születéshez kapcsolódó bútort látsz.

Mi volt a neve? _____

Miből készült? _____

- 6) A házasság eredetileg a nő megvevése. A leányok is eladók, eladóvá cseperedők. A házasságkötést az eljegyzés előzte meg, melynek során a leány és legény családja között megtörtént az alku, majd annak megpecsételéseként a jegyajándékok cseréje. Mit jelent a következő kifejezés: „Kitették a szűrét.”?
-

- 7) A házasságkötés nem csak családi ünnep volt, hanem egy nagyobb rokoni, baráti csoport ünnepsége, sőt néha az egész falu ünnepe.

A lakodalomnak voltak tisztségviselői. Mik voltak az ő feladataik?

Vőfély: _____

Násznagy: _____

Nyoszolyolány: _____

Szakácsasszony: _____

- 8) Mielőtt a menyasszony hozományát átszállították a leendő férje házához, a halott siratóhoz hasonló dalokkal búcsúztatták el szüleitől, testvéreitől, rokonaitól, lánypajtásaitól és végül a leány életét jelképező koszorújától.

Miből állt a *hozomány*?

- 9) Mit jelentett, hogy valakinek „bekötötték a fejét”?

- 10) A gazdasági ünnepek (pl.: aratás, szüret, fonó, kukoricafosztó, disznótor) a termés betakarításához kötődtek, és ezeket gyakran helyileg kialakított, visszatérő időpontokban, jeles napokon tartották meg.
Ezek időpontját is minden bejegyezték a kalendáriumba.

Mit ünnepelnek a képen? _____

- 11) Az ünnepekhez minden hozzátaroztak az ünnepi szokások, ünnepi viseletek és az ünnepi étkezés. A szokások közül az európai és a magyar paraszti kultúrára különösen jellemzőnek mondhatjuk a házról házra járó csoportok esetleg rituális cselekménnyel összekötött köszöntőjét, énekét. A környékünkön két jellegzetes szokás élt.
Melyek voltak ezek? Segítenek a képek! Mik voltak az ismert köszöntők szövegei?

V. A közösség írott és íratlan szabályai

A jogszokás egy közösségen belüli általánosan elfogadott, törvényszerű magatartásforma. Többnyire íratlan formában él, és meggyőződés formájában nyilvánul meg a falu lakóinak életében. Leírt változata, az úgy nevezett falutörvény, a helyi életviszonyokat figyelembe véve szabályozza a közösség életét.

- 1) A magyar falvak vezetője a XI. századtól a bíró, akinek elsődleges feladata a falu rendjének fenntartása, az adó beszedése, kisebb bíráskodás, majd idővel az írott falutörvény betartatása.
Irodalmi tanulmányaidból idézz fel néhány híres bírót! (Gondolj Mátyás király kalandjaira!)

- 2) A kalap, a szék és a bot, illetve bizonyos helyeken a kaloda volt a bíró jelképe. Mi volt a kaloda?

Mit jelentett, ha kitették a bíró székét, vagy kidobták a kalapját?

- 3) A bíró segítségére voltak már a középkortól a választott esküdtek, akik jó ismerték a falu minden ügyét-baját. Legtöbbször a szegények panaszát is ők képviselték. Több népmesénk, népballadánk és népdalunk is a gazdag-szegény ellentétét mondja el.
Sorolj fel pár címet!

- 4) A peres eljárások köréből hosszú évszázadokig fennmaradt az írástalan idők emlékeként a pecséttel való idézés, majd később a lepecsételt okmányok, iratok jelentősége. (Pl.: katonai behívó)

Miből készült régen a pecsét?

Mi volt a pecsétnyomó?

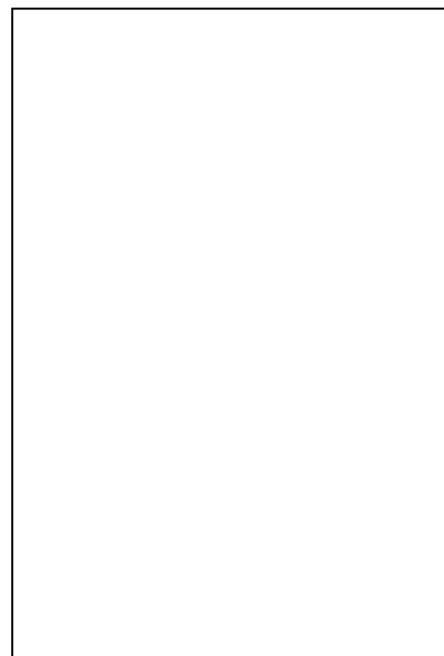

Mibe nyomták bele a pecsétnyomót?

- 5) A falu állandó alkalmazottjai voltak az éjjeli őrök (bakterek) és a kisbíró. Munkájukért ellátást és ruházatot, valamint lábbelit kaptak. Ez utóbbi hívta el a feleket a községházára, kézbesítette a hivatalos iratokat, továbbá felolvasta a közérdekű híreket, vásári felhívásokat a falu különböző pontjain.

Rajzold le a „hangszerét”!

- 6) Míg a bíró, az esküdtek és az elöljárók az írott falutörvény betartását felügyelték, addig az íratlan magatartási és erkölcsi szabályokat az egész falu ellenőrizte. Különösen így volt ez a felcseperedett, házasságra készülő fiatalok esetében. Családjaik anyagi és társadalmi helyzete mellett szorgalmuk és viselkedésük is nagyban befolyásolta párválasztásukat.

Voltak, akiket már gyermekkorukban „összeboronáltak”, de voltak olyanok is, akiket hiába kapcsolt össze a szerelem, családjaik mégis felülbírálták egybekelésüket.

Mit jelent a „Suba subához, guba gubához” kifejezés?

- 7) A fiatalok megismerkedésére sok lehetőség kínálkozott: közös munkák: kukoricafosztó, szüret, fonó, valamint közös szórakozási alkalmak: bál, lakodalom, vásár.
- Az udvarlás azonban néha sikertelen volt, mivel a lány részéről nem kapott viszonzást. Ilyenkor kitáncolták, vagyis kiszorították az illetőt a táncmulatságból, vagy farsang idején kikiabálták, kilármázták, vagy farönköt, tuskót húzattak a vászoncseléddel. Mikor kezdődik és meddig tart a farsangi időszak?
-

Mikor van húshagyókedd?

Miért farsang idején tartották őseink a lakodalmakat?

- 8) Különleges ismerkedési alkalmak voltak az úgy nevezett leányvásárok.
Mit jelentett ez a kifejezés?
-

- 9) A falu íratlan szabályai közé tartozott a viselet is, melyek a nők esetében életkorukat, családi állapotukat, nemzetiségiüket, vallásukat és magát az ünnepi alkalmat is jelölhették anyagukkal, színükkel, díszítettségükkel.

A lányok serdülő korukban, nagylánnyá válásukkor kapták meg legdíszesebb ruhájukat, és ekkor került a fejükre a párta, amelyből később a menyasszonyi koszorút készítették.

A fehér menyasszonyi ruha a tisztság és az egyszerűség szimbóluma volt

A legszínesebb ruhákat házasságkötésükig illetve menyecske korukban viselték.

A kendőbe bekötött fej asszonyi voltukat jelezte, majd az egyre sötétedő ruhadarabok életkoruk előrehaladtát jelölték.

A vidékünkön élő német nemzetiségek menyasszonyi viselete eltérő.

Milyen a színe? _____

Miért?

- 10) A gyász általánosan elterjedt színe a fekete.

Melyik magyarországi tájegységen él a fehér gyász? _____

Dalaink

26. SZERETNÉK SZÁNTANI

Sze - ret - nék szán - ta - ni.
Hat ok - rót haj - ta - ni.
Ha a ró - zzám jön - ne.
Az e - két tar - ta - ni.

Az ekét tartani,
Magát fitognáti,
Két piros orcáját
Vélem csókolatni.

Szántottam, szántottam,
Hat ökröt hajtoztam,
Minden barátságban
Egy-egy csókot kaptam.

39. Mégérett a buza
Oroszlány (Komárom) 1902. VII.
Balogh Vilmosné, Jankó Klára 37 é.

Tempo giusto $\dot{\text{J}} = 106$

1. Még - é - réll a bu - za.
még - ell - tan a ka - za.
A jó Bi - tem ad - ta, mi még hordjuk
ha - za. — Oye - re, ró - mán.
mag - let - tem van a té be - lyed.
Sze - ret u - tan negye be - kőtöm a fe - jed!

2. Megleném a kasszim, sírú rendet vigyöz,
A marokorádásnél vigyáz, még né vigyöz!
Majd vigyáz rám a szeretően erős karja,
Hogyha a babsját ölelni akarja.

79

54. NAGYMÁGÓCSON ARATJAK A ZABOT

Tempo giusto $\dot{\text{J}} = 72$ Nagymágócsa, (Csongrád) PA.

Nagy-má-gó-con a - rat-ják a za-bot,
Kis ker-tem- be rak-ják az ass-ta-got.
Négy sar- ká- ra rá-szál-lott a csó-ka,
Kis- an-gya-lom kap-ha- tó a csó-ka!

28. EZ A TABLA KUKORICA, DE SÁRGA

Szegvár, Kiskandoroszma, (Csongrád) PA.
Tempo giusto $\dot{\text{J}} = 106$

1. Ez a tábla ku - ko - ri - ca de sár - ga,
Ta - ládi bi - zony e - ső - vel volt ka - pál - va?
E - ső se volt, mégis megnőtt magas - ra,
Most vagyok a sze - re - tőmmel ha - rag - ba,

2. Sárga dinnye nem egyez a göröggel,
Nem egyez az én szívem a tieddel,
Mert a tied csalásággal van tele,
Megcsalná az enyémel, ha lehetne.

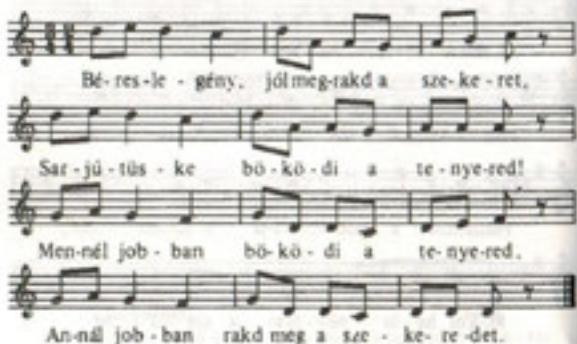
3. Lányom, lányom, lányomnak se mondalsak,
Minthogy téged kubikosnak adjalak!
Nem bánóm, hát édesanyám, tagadj meg,
De a szívem kubikosért hasad meg.

259. ESTE VAN MÁR, KÉSŐ ESTE

Száll a madár ágról Ágra,
Száll az ének szájáról szájra.
Már a nap is lemenőben,
Tüzet rakott a felhőben.

12. BÉRESLEGÉNY, JÓL MEGRAKD A SZEKERED

Béreslegény mezítláb ment szántani,
A csizmáját otthon hagyta vasalni.
Kilenc kovács nem merte elvillalni,
Mert nem tudott rózsás patkót csinálni.

Jaj, de nehéz a szerelmet viselni,
Tövis közül kék ibolyát kiszedni,
Mert a tüske böködi a kezemet,
A szerelem szorítja a szívemet.

93. KIMÉNTEM ÉN A SZÖLÖBE

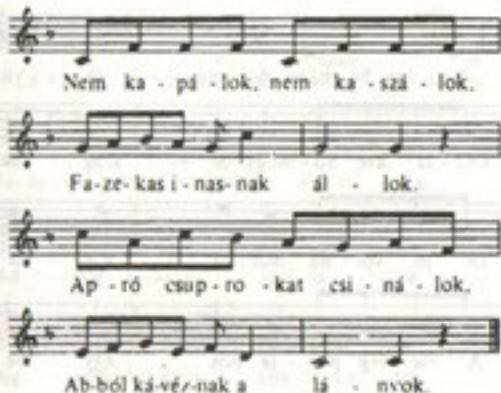
Oroszlány (Komárom) 1952. X.
Jankó Miklós 44 é.

2. Léméntem én a pincébe, sej, haj, haj.
Ráléptem eggy ászokfára, sej, haj, haj.
Ászokfára ászokfára, fáj a szívem eggy barnára,
Mégözül a fejemén a gindör haj.
3. Kiméntem én az utcara, sej, haj, haj.
Ráléptem eggy szalmazárra, sej, haj, haj.
Szalmazárról szalmazárra, fáj a szívem eggy
csalfára,
Mégözül a fejemén a gindör haj.

154

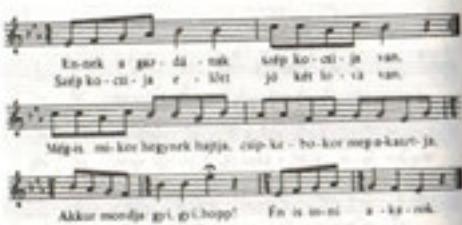
47. NEM KAPÁLOK, NEM KASZÁLOK

Kicsi csupor, nagy a füle.
Nem fér be a kemencébe.
Ki kell a füléből vágni,
A babámtól el kell válni.

Állj be, fiam, katonának.
Jobb módod lesz, mint apádnak.
Nem kell kaszálni, kapálni,
Csak a lányok után járnál!

165. ENNEK A GAZDÁNAK
SZÉP KOCSUA VAN

308. A KARÁDI FALUVÉGEN

Száz forintért adnak egyet,
sejhaj, lulu-lulu-lárom,
Milyen drága! mégis vesznek,
sejhaj, lulu-lulu-lárom.

A karádi faluvégen,
sejhaj, lulu-lulu-lárom,
Legényvásár lesz a héten,
sejhaj, lulu-lulu-lárom.

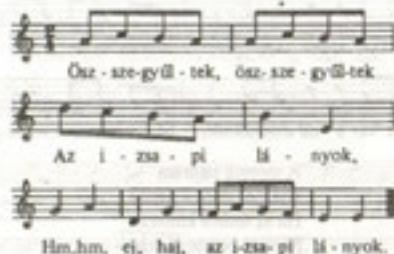
Sült krumpliért adnak egyet,
sejhaj, lulu-lulu-lárom,
Milyen olcsó! mégsem vesznek,
sejhaj, lulu-lulu-lárom.

132. TOLLFOSZTÓBAN VOLTAM AZ ESTE

Nem beszélgem én senkivel,
Keresztpám testvércsivel.
Azzal sem beszélgem én sokáig,
Éjjel után három óráig.

291. ÖSSZEGYÜLTEK, ÖSSZEGYÜLTEK AZ
IZSAPI LÁNYOK

Összeszedtek, összeszedtek
Egy marék lisztcikléit.
Hm, hm, ej, haj, egy marék lisztcikléit.

Meggyűrtük azz, meggyűrtük azz
Zsíros gombócának.
Hm, hm, ej, haj, zsíros gombócának.

Odaméne, odaméne
A bíró kutyája.
Hm, hm, ej, haj, a bíró kutyája.
Mind megegett, mind megegett
Zsíros gombócából.
Hm, hm, ej, haj, zsíros gombócából.

Igy lón vége, így lón vége
A leányi bálnak.
Hm, hm, ej, haj, a leányi bálnak.

Kislexikon
